

248787

การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตทางการพยาบาลในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลลี จังหวัดลำพูน

นวลจันทร์ วงศ์ศรีใส

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2555

๐๐๐๖๕๕๖๘๕

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248787

การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตทางการพยาบาล ในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลดี จังหวัดลำพูน

นวลจันทร์ วงศ์ศรีใส

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

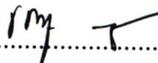
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม ๒๕๕๕

การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตทางการพยาบาล ในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน
โรงพยาบาลดี จังหวัดลำพูน

นวลจันทร์ วงศ์ศรีใส

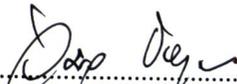
การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

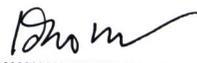
.....ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรสุณีย์ ทังเจริญกุล

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.เรมवल นันทสุภวัฒน์

.....กรรมการ
อาจารย์ ดร.อรอนงค์ วิชัยคำ

.....กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิมล ธนสุวรรณ

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร.เรมवल นันทสุภวัฒน์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
อาจารย์ ดร.อรอนงค์ วิชัยคำ

19 มีนาคม 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. เรมवल นันท์สุภวัฒน์ และอาจารย์ ดร.อรอนงค์ วิชัยคำ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ข้อคิดเห็นและช่วยตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของการค้นคว้าแบบอิสระในทุกขั้นตอน ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษามาโดยตลอด ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้อันมีค่ายิ่งในระหว่างการศึกษา ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและคณะกรรมการการสอบทุกท่านที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลลี ห้วยน้ำกุ่มการพยาบาลและขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยทีมพัฒนาคุณภาพบันทึก ทีมผู้บันทึกทางการพยาบาล ทีมประเมินคุณภาพบันทึก รวมทั้งเจ้าหน้าที่งานเวชระเบียนของโรงพยาบาลลี โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวของผู้ศึกษาที่ได้ให้กำลังใจ ช่วยเหลือและสนับสนุนตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการศึกษา

สุดท้ายนี้ หากมีสิ่งขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาของอภัยเป็นอย่างสูงในข้อบกพร่องและความผิดพลาดนั้น และผู้ศึกษาหวังว่าการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้คงมีประโยชน์บ้างไม่มากนักน้อยสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้ที่สนใจที่จะศึกษารายละเอียดในการพัฒนาคุณภาพบันทึกทางการพยาบาล ในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินต่อไป

นवलจันทร์ วงศ์ศรีใส

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	การพัฒนาคุณภาพบันทึกทางการแพทย์พยาบาล ในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลี จังหวัดลำพูน	
ผู้เขียน	นางนวลจันทร์ วงศ์ศรีใส	
ปริญญา	พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล)	
คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร.เรมवल นันทสุภวัฒน์	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
	อาจารย์ ดร.อรอนงค์ วิชัยคำ	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

248787

บันทึกทางการแพทย์พยาบาลที่มีคุณภาพจะสะท้อนให้เห็นความสามารถของพยาบาลในเชิงการวิเคราะห์และการตัดสินใจให้การดูแลผู้ป่วยตามมาตรฐานวิชาชีพ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพบันทึกทางการแพทย์พยาบาล ในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลี ดำเนินการศึกษาโดยใช้กระบวนการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ในรูปแบบ FOCUS-PDCA ตามแนวคิดของของเดมมิง (Deming, 1993 as cited in McLaughlin & Kaluzny, 1999) โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) พยาบาลจากทีมพัฒนาคุณภาพการบันทึก จำนวน 5 คน 2) พยาบาลจากทีมผู้บันทึกทางการแพทย์พยาบาล จำนวน 12 คน 3) พยาบาลจากทีมประเมินคุณภาพบันทึก จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ 1) แนวคำถามปัญหาเกี่ยวกับการบันทึกทางการแพทย์พยาบาล 2) แผนการประชุมกลุ่มในดำเนินการพัฒนาคุณภาพบันทึกทางการแพทย์พยาบาล วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า ผลลัพธ์ที่ได้จากการพัฒนาคุณภาพบันทึกทางการแพทย์พยาบาล คือ 1) แบบบันทึกทางการแพทย์พยาบาลที่มีรูปแบบการบันทึกโดยใช้กระบวนการพยาบาล 2) คู่มือบันทึกทางการแพทย์พยาบาล 3) แบบประเมินคุณภาพบันทึกทางการแพทย์พยาบาล และ 4) คู่มือการประเมินคุณภาพบันทึกทางการแพทย์พยาบาล เมื่อนำแบบบันทึกทางการแพทย์พยาบาลที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับผู้รับบริการจำนวน 30 ฉบับ และประเมินตามแบบประเมินคุณภาพโดยเปรียบเทียบคุณภาพบันทึกทางการแพทย์พยาบาลก่อนและภายหลังการพัฒนา พบว่าก่อนการพัฒนาบันทึกทางการแพทย์พยาบาลมีคะแนนคุณภาพ

อยู่ระหว่างร้อยละ 21-46 แต่ภายหลังการพัฒนาบันทึกทางการแพทย์มีคะแนนคุณภาพ อยู่ระหว่าง ร้อยละ 73-100 ซึ่งบ่งชี้ว่าการบันทึกทางการแพทย์ภายหลังการพัฒนามีคุณภาพ ดีวก่อนการพัฒนาทุกฉบับ

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า แบบบันทึกทางการแพทย์และคู่มือบันทึกทางการแพทย์ ที่ได้พัฒนาขึ้นมาสามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างมีคุณภาพและเป็นประโยชน์อย่างมากต่อผู้ป่วย ที่มีสุขภาพ และวิชาชีพการพยาบาล จึงควรนำเสนอผลการพัฒนาให้หัวหน้ากลุ่มการพยาบาลและ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลเพื่อประกาศใช้ในหน่วยงานต่อไป

Independent Study Title	Quality Improvement of Nursing Documents in the Accident and Emergency Unit, Li Hospital, Lamphun Province
Author	Mrs. Nuanjan Wongsrisai
Degree	Master of Nursing Science (Nursing Administration)

Independent Study Advisory Committee

Associate Professor Dr. Raymoul Nantsupawat Advisor
 Lecturer Dr. Orn-Anong Wichaikam Co-advisor

ABSTRACT

248787

The quality of nursing documents reflects the ability of nurses in terms of analysis and decision making for patient care according to professional standards. This developmental study aimed to improve the quality of nursing documents in the Accident and Emergency Unit at Li Hospital in Lamphun province by using Deming's FOCUS-PDCA Quality Improvement Model (Deming, 1993 as cited in McLaughlin & Kaluzny, 1999). The sample included 1) 5 nurses from the quality nursing document team, 2) 12 nursing documents team recorders, and 3) 5 nurses from the evaluation team. Instruments used in the study were; 1) the Problems Related to Nursing Document Interview Guidelines, 2) Group meeting plan for operating quality improvement of nursing. Data were analyzed using descriptive statistics and content analysis.

The results revealed that outcomes yielded from improving the quality of the nursing documents included 1) development of a nursing document form based on the nursing process, 2) the nursing document handbook, 3) the nursing document evaluation form, and 4) the quality nursing document evaluation handbook. The developed nursing document form was pilot tested with clients 30 records. Then, they were evaluated for quality according to the nursing document evaluation form and were compared between before and after the quality improvement. Findings revealed that the quality cores of nursing documents ranged between 21-46% before quality

improvement, whereas they were rated as 73-100% after the quality improvement process. This indicates that all nursing documents were better after improvement.

The results show that nursing documents and the nursing document handbook developed can be used effectively and are beneficial for patients, health care personnel, and the nursing profession. The results should be brought to the nursing director as well as the hospital director to implement in their units.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	7
คำถามการศึกษา	8
ขอบเขตการศึกษา	8
นิยามศัพท์	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การบันทึกทางการแพทย์พยาบาล	11
คุณภาพการบันทึกทางการแพทย์พยาบาล	24
การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54
สถานการณ์การบันทึกทางการแพทย์พยาบาลของผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาล	63
กรอบแนวคิดในการศึกษา	67
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	71
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	73
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การวิเคราะห์ข้อมูล	77
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
การอภิปรายผล	107
บทที่ 5 สรุปการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
สรุปการศึกษา	117
สรุปผลการศึกษา	117
ข้อเสนอแนะ	120
เอกสารอ้างอิง	121
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เอกสารพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง	131
ภาคผนวก ข เอกสารรับรองโครงการวิจัย	138
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	139
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแบบบันทึกทางการแพทย์ ในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลดี ก่อนพัฒนา	141
ภาคผนวก จ ตัวอย่างแบบบันทึกทางการแพทย์ ในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลดี ภายหลังพัฒนา	142
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างคู่มือการบันทึกทางการแพทย์ ในหน่วยงานอุบัติเหตุและ ฉุกเฉิน โรงพยาบาลดี จังหวัดลำพูน	145
ภาคผนวก ช ตัวอย่างแบบประเมินคุณภาพบันทึกทางการแพทย์ในหน่วยงาน อุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลดี จังหวัดลำพูน	148

ญ

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ซ ตัวอย่างคู่มือประเมินคุณภาพบันทึกทางการแพทย์พยาบาล ในหน่วยงาน อุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลสี จังหวัดลำพูน	154
ภาคผนวก ฉ รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	158
ประวัติผู้เขียน	159

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2-1 ตัวอย่างรูปแบบการบันทึกแบบบรรยาย	17
2-2 ตัวอย่างรูปแบบการบันทึกโดยใช้ระบบปัญหา	19
2-3 ตัวอย่างรูปแบบการบันทึกแบบชี้เฉพาะ	20
2-4 ตัวอย่างรูปแบบการบันทึกทางการพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล	22
4-1 จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพที่ผู้บันทึกทางการพยาบาล ในหน่วยงาน อุบัติเหตุและฉุกเฉินจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน และประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการบันทึกทางการพยาบาล	79
4-2 คะแนนคุณภาพ ร้อยละ บันทึกทางการพยาบาล ในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลที่ จังหวัดลำพูน ก่อนการพัฒนาโดยภาพรวมและจำแนกตามขั้นตอน การบันทึก	101
4-3 คะแนนคุณภาพ ร้อยละ ของบันทึกทางการพยาบาล ในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลที่ จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมและจำแนกตามขั้นตอนการบันทึก ภายหลัง การพัฒนา	103

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
2-1 แสดงกระบวนการพัฒนา FOCUS-PDCA	53
4-1 ผังการไหลของกระบวนการบันทึกทางการแพทย์พยาบาล ในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลดี จังหวัดลำพูน	85
4-2 ผังก้างปลาแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุและปัญหาบันทึกการประเมินภาวะสุขภาพ ไม่ครบถ้วน	88
4-3 ผังก้างปลาแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุและปัญหาการบันทึกการวินิจฉัยทางการแพทย์พยาบาล ไม่ครบถ้วน	88
4-4 ผังก้างปลาแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุและปัญหาการบันทึกการวางแผน การพยาบาล ไม่ครบถ้วน	88
4-5 ผังก้างปลาแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุและปัญหาการบันทึกการปฏิบัติการพยาบาล ไม่ครบถ้วน	89
4-6 ผังก้างปลาแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุและปัญหาการบันทึกการประเมินผล การพยาบาล ไม่ครบถ้วน	89
4-7 แผนภูมิ การเปรียบเทียบจำนวนบันทึกทางการแพทย์พยาบาล ในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลดี จังหวัดลำพูน ที่ทีมผู้บันทึกทางการแพทย์พยาบาลทำการบันทึกได้ผ่านตามเกณฑ์ ประเมินคุณภาพ มากกว่าร้อยละ 70 ในภาพรวม และจำแนกตามขั้นตอนการบันทึกทางการแพทย์พยาบาล ก่อนและภายหลังการพัฒนา	105
4-8 แผนภูมิ การเปรียบเทียบจำนวนบันทึกทางการแพทย์พยาบาล จำแนกตามระดับคุณภาพ คือ ระดับต้องปรับปรุง ระดับพอใช้ ระดับดี และระดับดีมาก ก่อนและภายหลังการพัฒนา	106